

N:o 45.

Ank. till Riksd. kansli den 22 april 1892, kl. 10 f. m.

Lagutskottets memorial, i anledning af kamrarnes återremiss af utskottets i 3 punkten af dess utlåtande n:o 32 i anledning, bland annat, af Kongl. Maj:ts proposition angående förändrad lydelse i vissa delar af värnpligtslagen den 5 juni 1885 gjorda hemställan beträffande § 27 mom. 2 i nämnda lag.

I tredje punkten af utskottets, i anledning, bland annat, af Kongl. Maj:ts proposition n:o 2, angående förändrad lydelse i vissa delar af värnpligtslagen den 5 juni 1885, afgifna utlåtande n:o 32 hemställde utskottet, att Riksdagen, med förklarande att Kongl. Maj:ts ifrågavarande proposition icke kunde oförändrad antagas, ville — hvad anginge ändrad lydelse af §§ 14, 16 och 17 utan vilkor samt beträffande förändring af § 1, § 3 mom. 1, §§ 6, 27 och 28, § 33 mom. 2 och 3 samt §§ 34, 52 och 53 i nämnda lag under förutsättning att Riksdagen godkände Kongl. Maj:ts propositioner angående dels afskrifning af de å viss jord hvilande grundskatter m. m. och dels ändring i lagen om lindring i rustnings- och roteringsbesvären den 5 juni 1885 — för sin del antaga en lag i ämnet af den lydelse utlåtandet utvisar.

Andra momentet i § 27 af ifrågavarande lag hade enligt utskottets berörda hemställan följande lydelse:

2. Från all öfning i fredstid befrias:

a) de i § 25 mom. 1 b) omförmälde värnpligtige;

Bih. till Riksd. Prot. 1892. 7 Saml. 24 Häft. (N:o 45.)

b) värnpliktig, som styrker, att han vid ingången af det år, då han fyller tjuguet år, antingen varit vid sjömanshus inskrifven minst fyra år och deraf under minst tolf månader haft anställning i utrikes sjöfart eller ock efter inskrifning å sjömanshus såsom eldare eller maskinist under minst ett år varit i dylik befattning använd, med skyldighet likväl att för åtnjutande af sådan befrielse tillhöra flottans reserv under hela sin värnpligtstid.

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag hafva kamrarne — jemte det de godkänt utskottets hemställan beträffande §§ 14, 16 och 17, men afslagit samma hemställan, i hvad den angick § 1, § 3 mom. 1, § 6, § 27 mom. 1, § 28, § 33 mom. 2 och 3 samt §§ 34, 52 och 53 i utskottets förslag — tillika visat åter till utskottet ofvan anförda mom. 2 i § 27 af förslaget, hvarjemte Första Kammaren återförvisat jemväl lagförslagens ingress och rubrik.

Af protokollsutdraget från Andra Kammaren inhemtas vidare, att Kammaren bifallit ett inom densamma framställt yrkande att Kammarens blifvande beslut rörande de i 3:dje punkten af utskottets utlåtande n:o 32 omförmälda förslag till ändrad lydelse af § 1, § 3 mom. 1, §§ 6, 27 och 28, § 33 mom. 2 och 3 samt §§ 34, 52 och 53 i värnpligtslagen måtte fattas under förutsättning att Riksdagen i de frågor, som afhandlades i statsutskottets utlåtande n:is 39, 40 och 41 rörande såväl Kongl. Maj:ts propositioner som väckta motioner om ordnande af landtförsvaret, afskrifning af grundskatter m. m., lindring i rustnings- och roteringsbesvär, uppskattning af dessa besvär och förhöjd dagafflöning åt de värnpligtige samt bevillningsutskottets betänkanden n:is 4 och 5 med anledning af Kongl. Maj:ts propositioner n:is 4 och 5 om ändring i förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst- och bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter, fattade beslut, som af Kongl. Maj:t godkändes.

Ifrågavarande återremiss har nu sin grund deri, att då båda kamrarne förkastat förslaget om ändrad lydelse af § 1 värnpligtslagen, enligt hvilken paragraf, derest densamma antagits, värnpligten skolat räcka till och med det 40 lefnadsåret, följdriktigheten syntes kräfva, att ifrågavarande moment — deri, sådant detsamma förelåg i utskottets i enlighet med propositionen affattade förslag, förut gällande föreskrift att de å sjömanshus inskrifne, från all öfning i fredstid befriade värnpligtige, hvilka borde tillhöra flottans reserv, skulle kvarstå i densamma *utöfver* värnpligtstiden till och med det år, hvarunder de fylla 40 år, fått bortfalla med hänsyn till nyss nämnda i § 1 föreslagna bestämmelse om värnpligtsålderns ut-

sträckning för *samtliga* värnpligtige — så vidt nu är i fråga återbringas till sin ursprungliga, nyss angifna lydelse i lagen den 5 juni 1885.

Utskottet, som finner riktigheten af denna uppfattning obestridlig, får i anledning af återremissen och kamrarnes skiljaktiga beslut hemställa,

dels att kamrarne, Andra Kammaren med frånträdande, såvidt angår mom. 2 i § 27 värnpligtslagen, af ofvan omförmälda förutsättning, hvarunder kammarens beslut rörande vissa uppgifna paragrafer, deribland hela § 27; i samma lag skulle fattas, ville besluta, att samma paragrafs 2:dra mom. skall hafva följande ändrade lydelse:

§ 27.

2. Från all öfning i fredstid befrias:

- a) de i 25 § mom. 1 b omförmälde värnpligtige.
- b) värnpliktig, som styrker, att han vid ingången af det år, då han fyller tjuguetta år, antingen varit vid sjömanshus inskrifven minst fyra år och deraf under minst tolf månader haft anställning i utrikes sjöfart, eller ock efter inskrifning å sjömanshus såsom eldare eller maskinist under minst ett år varit i dylik befattning använd, med skyldighet likväl att för åtnjutande af sådan befrielse tillhöra flottans reserv under hela sin värnpligtstid och derutöfver till och med det kalenderår, under hvilket han fyller fyratio år.

dels ock — under förutsättning att kamrarne bifalla, hvad utskottet sålunda hemställt — att kamrarne ville förklara, att Riksdagen för sin del antagit följande

Lag

angående förändrad lydelse af §§ 14, 16 och 17 samt § 27 mom. 2 af värnpligtslagen den 5 juni 1885.

Häri genom förordnas, att §§ 14, 16 och 17 samt § 27 mom. 2 af värnpligtslagen den 5 juni 1885 skola hafva följande ändrade lydelse:

§ 14.

Vid inskrifningsförrättning är med undantag af den, som är å sjömanshus inskrifven eller tillhör lots- och fyrinrättningarna med lifräddningsanstalterna, hvarje till densamma inkallad värnpliktig skyldig att personligen inställa sig; dock att vederbörande inskrifningsnämnd må kunna, der omständigheterna sådant påkalla, utan personlig inställelse inskrifva den, som vid tiden för förrättningen har fast anställning utomlands eller derstädes uppehåller sig för idkande af studier eller utbildning i sitt yrke och tillika i den ordning, Konungen föreskrifver, styrker att han är till krigstjenst duglig.

Till inskrifningsförrättning skola vederbörande tjenstemän införskaffa de värnpligtiges prestbetyg.

Efter inskrifningen erhåller den värnpligtige en inskrifningsbok, hvaruti skall af vederbörande befäl antecknas hvad som beträffande hans värnpligt är af vigt att kunna styrka, såsom fullgjord tjenstgörings-skyldighet m. m. dylikt.

§ 16.

1. Uppskof med inskrifning till nästföljande års inskrifningsförrättning kan medgifvas värnpliktig, som af en eller annan möjligen öfvergående anledning, såsom tillfällig sjukdom, försenad kroppsutveckling eller dylikt, vid inskrifningsförrättningen befinnes till tjensten oförmögen eller olämplig.

2. Sådant uppskof kan ock meddelas ende arbetsföre sonen, sonsonen eller dottersonen till orkeslös eller vanför fader, farfader, morfader eller till enka eller ogift kvinna, ende arbetsföre fostersonen till orkeslös eller vanför fosterfader eller till fostermoder, äfvensom ende arbetsföre brodern till ett eller flera minderåriga eller vanföra faderlösa syskon, dock endast såvida sagda föräldrar, far eller morföräldrar eller fosterföräldrar eller syskon äro af hans arbete för sitt uppehälle beroende och med honom sammanbo.

3. Förefinnes anledning till befrielse enligt denna paragraf ännu vid inskrifningsförrättningen det år, under hvilket den värnpligtige fyller sitt tjugufjerde lefnadsår, frikallas han under fredstid från värnpligtens fullgörande i beväringen.

§ 17.

1. Uppskof med den i § 27 omförmälda tjenstgöring vid hären eller flottan under fredstid kan till det år, under hvilket värnpliktig fyller tjugutvå år, medgifvas:

a) värnpliktig, som idkar studier och styrker sig behöfva sådant uppskof för afslutande af redan fortskriden lärokurs;

b) å sjömanshus inskrifven värnpliktig, som enligt intyg från sjömanshusdirektionen är förhyrd för längre resa å handelsfartyg och som till följd deraf icke utan väsentlig olägenhet kan, så länge resan fortvarar, inställa sig;

c) annan värnpliktig, så vidt giltiga skäl för uppskofvets beviljande pröfvas vara anförda, såsom att han sjelf förvaltar och brukar honom tillhörig fast egendom eller sjelf drifver honom tillhörig handels-, fabriks- eller annan industriell rörelse samt vid inskrifningsförrättningen befinnes af en eller annan anledning icke hafva varit i tillfälle att på lämpligt sätt ordna om fastighetens eller rörelsens skötande under den tid, han för sin militära tjenstgöring skulle blifva frånvarande.

2. Uppskof till nästföljande år med den i § 27 föreskrifna tjenstgöring under 2:dra tjensteåret må beviljas i den ordning, Konungen bestämmer.

3. Har sådant förhållande, som omnämnas i § 16 mom. 2 inträdt för värnpliktig efter undergången inskrifning, må i den ordning, Konungen bestämmer, uppskof med föreskrifven tjentgöring eller entledigande från redan påbörjad dylik honom beviljas. Önskar värnpliktig förnyadt uppskof, åligger det honom att vid nästinfallande inskrifningsförrättning inställa sig inför

behörig inskrifningsmyndighet; och skola dervid å honom tillämpas bestämmelserna i § 16 mom. 3.

§ 27.

2. Från all öfning i fredstid befrias:

- a) de i § 25 mom. 1 b) omförmälde värnpligtige;
- b) värnpliktig, som styrker, att han vid ingången af det år, då han fyller tjuguetå år, antingen varit vid sjömanshus inskrifven minst fyra år och deraf under minst tolf månader haft anställning i utrikes sjöfart eller ock efter inskrifning å sjömanshus såsom eldare eller maskinist under minst ett år varit i dylik befattnings använd, med skyldighet likväl att för åtnjutande af sådan befrielse tillhöra flottans reserv under hela sin värnpligtstid och derutöver till och med det kalenderår, under hvilket han fyller fyratio år.

Stockholm den 22 april 1892.

På lagutskottets vägnar:

AXEL BERGSTRÖM.